

К. е. н. Олійник О. О.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет(Україна)

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Економічна доцільність підвищення фінансової стійкості вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників диктується в першу чергу курсом України до європейської економічної спільноті, так як на сьогодні виробники сільськогосподарської продукції мають високу конкурентоспроможність на зовнішньому ринку. При цьому основними цільовими індикаторами, що характеризують фінансовий стан і стійкість сільськогосподарських підприємств, є рівень рентабельності, частка збиткових господарств і скорочення суми простроченої заборгованості.

Слід зауважити, рентабельність не дає повної картини фінансової стійкості, і як правило є індикатором рівня відтворення ресурсів. Для оцінки фінансового стану та стійкості зазвичай використовують дещо інші підходи і показники, наприклад порівняльного аналітичного балансу, динаміки активів і пасивів, вартості чистих активів, а також показники, що відображають стан оборотних і основних засобів і характеризують структуру капіталу, позикових джерел, рейтингову оцінку фінансового потенціалу. Очевидно, серед індикаторів фінансової стійкості сільськогосподарських товаровиробників повинні фігурувати перераховані показники, тим більше, що багато з них мають нормативно-правові критерії та обмеження, а також можуть досить легко оцінюватися за загальноприйнятими методиками комплексного фінансово-економічного та управлінського аналізу.

Діагностика фінансової стійкості, є не що іншим як «...визначення стану об'єкта, предмета, явища або процесу управління за допомогою реалізації комплексу дослідницьких процедур, виявлення в них слабких ланок і вузьких місць. Діагностика – це не одноразовий акт, а процес, який здійснюється в часі і в просторі» [1].

Визначення фінансового стану сільськогосподарського підприємства

розпочинається з порівняльного аналітичного балансу, на основі якого виявляють важливі параметри щодо загальної вартості майна, іммобілізовану і мобільну вартість засобів, величину власних і залучених коштів та ін.

Оцінка даних порівняльного аналітичного балансу – це по суті «...попередній аналіз фінансового стану, що дозволяє виявити платоспроможність, кредитоспроможність і фінансову стійкість сільськогосподарського підприємства та характер використання його фінансових ресурсів» [2]. Це пов'язано зі змінами оборотності і рентабельності, що в результаті може призвести до зниження ліквідності балансу та погіршення платоспроможності більшості товаровиробників аграрної галузі, і загалом позначиться на їх ринковій стійкості. Для забезпечення ринкової стійкості, сільськогосподарські підприємства повинні володіти гнучкою структурою капіталу, вмінням організації його руху у забезпеченні постійного перевищення доходів над витратами задля збереження платоспроможності та створення умов самовідтворення.

Фінансова стійкість є своєрідне відображення перевалювання доходу над витратами, створює вільний маневр грошових коштів товаровиробника та на основі ефективності їх використання спричинює безперервність процесів виробництва і реалізації товарної продукції. Внаслідок чого фінансова стійкість створюється під час виробничої діяльності, що визначає її провідною умовою у формуванні загальної стійкості сільськогосподарського підприємства. Крім того, стійкість фінансового стану може бути досягнуто і за рахунок прискореного обороту оборотних активів, внаслідок чого відбудеться відносно їх зростання, що звичайно призведе до обґрунтованого зменшення запасів (згідно нормативу), яке спонукатиме до поповнення власного оборотного капіталу з внутрішніх і зовнішніх джерел.

З огляду на різноманітність фінансових процесів, множинності показників фінансової стійкості та різнобічність їх критичних оцінок – складають певний ступінь відхилення від фактичних значень, що викликає труднощі визначення загальної оцінки фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств, і спонукає до необхідності визначати інтегральну бальну оцінку.

Сутність методики полягає в класифікації сільськогосподарських підприємств за рівнем ризику, тобто будь яке аналізоване підприємство може бути віднесено до певного класу в залежності від набраної кількості балів виходячи з фактичних значень показників фінансової стійкості. В основі такої методики лежить попередньо проведений коефіцієнтний фінансовий аналіз, який ґрунтується на коефіцієнтах абсолютної і поточної ліквідності, фінансової незалежності і фінансової стійкості та інші коефіцієнти, які визначають забезпечення підприємства джерелами фінансування, формування оборотних і необоротних активів та ін.

Встановлений кінцевий бал, внаслідок такої діагностики, втілить в собі фінансовий стан і результати діяльності сільськогосподарського підприємства, що виступить певним базисним орієнтиром в подальшій його діяльності.

Таким чином, для підвищення об'єктивності та прозорості прийнятих рішень в області реалізації і досягнення цілей сільськогосподарським підприємством, необхідно застосовувати наукові підходи до визначення і прогнозування ключових індикаторів, що сприятиме підвищенню аналітичності з інтерпретацією результатів проведених оцінок щодо ефективності проведення заходів у визначенні фінансової стійкості.

Список використаних джерел:

1. Олійник Т. І. Діагностика в системі менеджменту вітчизняних підприємств / Т. І. Олійник // Економіка та суспільство – 2018. – № 19. – С. 538 – 543.
2. Олійник О. О. Фінансовий стан підприємства в контексті ліквідності та платоспроможності / О. О. Олійник, С.М. Роговий // Агросвіт. – К.: Науково-практичний журнал РВПС України НАН України, 2018. – № 19. – С. 34–38.